

ASIA

Viranomaisen selvitys- ja perusteluvollisuus

KANTELU

Kirjoituksessaan 1.10.2009 oikeuskanslerille kantelija on arvostellut seuraavia lääkäreitä:

- Helsingin yliopistollisen keskussairaalan virassa oleva tohtori, kirurgian dosentti, ortopedian ja traumatologian dosentti A,
- Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (nykyisin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira) asiantuntijalääkäri, tohtori, kirurgi, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri, LKT B sekä
- Julkisoikeudellisten organisaatioiden asiantuntija, radiologian ja neurologian erikoislääkäri C.

Kantelija on pyytänyt oikeuskansleria selvittämään, ovatko kyseiset, Helsingin hovioikeudessa käsitellyssä kantelijan liikennevakuutuskorvausta koskevassa asiassa asiantuntijalääkäreinä ja todistajina kuullut lääkärit menettäneet virheellisesti, kun he ovat kertoneet, että hermojuurivauriota ei ole, jos ENMG -tutkimuksessa hermojuurivaurioita ei näy. Hovioikeudessa kuultiin todistajina useita kantelijan nimeämiä lääkäreitä, joiden mukaan on selvää, että hermojuurivaurio ei aina näy ENMG -tutkimuksessa. Lääketieteen oppikirjoissa esitetty tukee tätä kantaa. Hovioikeus piti kuitenkin uskottavampana Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian nimeämiä, edellä mainittujen lääkäreiden päinvastaista käsitystä ENMG -tutkimuksella havaittavista löydöksistä. Tämä johtopäätös on vastoin Kliinisen neurofysiologian oppikirjassa esitettyä. C, A ja B esiintyivät asiantuntijoina, vaikka ovat ortopedieja tai radiologeja ja vaikka ENMG -tutkimus ja kipuasiat kuuluvat neurologian, neurofysiologian ja kipulääketieteen alaan.

ASIAN RAJAUS

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Asiakirjojen mukaan C on todistuksensa aikaan työskennellyt yksityisvastaanotollaan ja A ollut virassa Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa.

Oikeuskanslerin toimivaltaan ei kuulu yksityislääkärien toiminnan valvominen, jollei kysymys ole julkisen tehtävän hoitamisesta. Viranomaistoiminnan valvojana oikeuskansleri valvoo virkamiesten toimintaa virkansa hoidossa. A:ta ei ole oikeudenkäynnissä kuultu Helsingin yliopistollisen keskussairaalan edustajana vaan lääketieteen asiantuntijana.

Oikeuskanslerille ei muutoinkaan kuulu valvoa sitä, pysyykö oikeudenkäynnissä esiintyvä todistaja totuudessa. C, A ja B ovat olleet oikeudenkäynnissä Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian nimeäminä todistajina. Oikeuskanslerille ei myöskään kuulu, millaisia asiantuntijoita oikeudenkäynnin osapuolet nimeävät todistajikseen oikeudenkäynnissä. Esitettyjen todisteiden painoarvon punninta kuuluu asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle.

B on antanut todistuksensa Valviran pysyvänä asiantuntijalääkärinä. Eduskunnan oikeusasiamies on ratkaisussaan 19.12.2005/213/4/04 katsonut, että Valviran (tuolloin Terveystieteiden tutkimuskeskus) pysyvä asiantuntija on tuolloisessa perustuslain 109 §:ssä tarkoitettussa julkisessa tehtävässä. Asiantuntijalääkäriin asema käy ilmi myös sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta (Valvira) annetun lain (669/2008) 5 §:n 3 momentista, jonka mukaan viraston asiantuntijana toimivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

B on antanut kantelun tarkoittamat lausunnot Valviralle, joka puolestaan on näiden perusteella antanut omat lausuntonsa tuomioistuimille. Kyse on siten myös siitä, onko oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluva Valvira menetellyt asiassa moitittavasti. Vaikka B:täkin on oikeudenkäynnissä sitonut ensisijaisesti todistajan totuudessa pysymisvelvollisuus, on asiaa hänen ja Valviran osalta tarkasteltava myös laillisuusvalvonnallisesti.

SELVITYS

Valvira on 26.7.2010 antanut lausunnon, johon on liitetty B:n 15.3.2010 antama selvitys ja dosentti D:n 14.7.2010 antama asiantuntijalausunto. Valvira on antanut selvityksen 12.8.2011.

Jäljennökset lausunnosta, selvityksistä ja asiantuntijalausunnosta lähetetään kantelijan asiamiehelle tämän päätöksen liitteenä.

TAPAHTUMATIETOJA

Käsitellessään kantelijan oikeutta liikennevakuutuskorvaukseen liikenneonnettomuudessa saatujen vammojen perusteella, Helsingin käräjäoikeus on omasta aloitteestaan 17.10.2006 pyytänyt Terveystieteiden tutkimuskeskukselta (Valvira) lausunnon siitä, mistä kantelijan työkyvyttömyys johtuu.

Terveystieteiden tutkimuskeskus on ensin pyytänyt asiassa lausuntoa dosentti E:ltä, joka on katsonut itsensä esteelliseksi asiassa. Tämän jälkeen lausuntoa on pyydetty B:ltä, joka on 13.12.2006 antanut pyydetyn lausunnon. Terveystieteiden tutkimuskeskus on omassa lausunnossaan yhtynyt B:n antamaan lausuntoon ja B on myöhemmin käräjäoikeudessa todistajana ollessaan uudistanut lausunnossa toteamansa. Käräjäoikeus on tuomiossaan 30.4.2008 vastoin B:n ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen asiassa lausumaa katsonut asiassa näyte-

tyn, että kantelijalle on liikennevahingon seurauksena aiheutunut vamman jälkeinen parantumaton hermovaurio ja siitä johtuva kipu sekä toimintavaje oikeaan käteen. Käräjäoikeus on kuitenkin todennut todistajien C:n, A:n ja B:n kertomusten perusteella jääneen näyttämättä, että kantelijalla magneettikuvauksessa todettu selkäydinkanavan ontelomuodostuma ja välilevyn repeämään sopivat muutokset johtuisivat kyseessä olevasta liikennevahingosta.

Vakuutusyhtiö Fennian valitettua käräjäoikeuden tuomiosta kantelijan oikeutta liikennevakuutuskorvaukseen on käsitelty Helsingin hovioikeudessa.

Samanaikaisesti yleisessä alioikeudessa käydyn oikeudenkäynnin kanssa kantelija on hakenut tapaturmaeläkettä ja valittanut epäävästä vakuutusosoikeuden päätöksestä korkeimpaan oikeuteen. Korkein oikeus on valituslupahakemuksen käsittelyä varten pyytänyt 10.7.2008 Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta lausuntoa siitä, voidaanko kantelijalla todettua kaularangan alueen välilevyn sidekudosreunuksen repeämistä ja selkäytimen ontelosairautta pitää sattuneen liikenneonnettomuuden seurauksena. Terveystieteiden tutkimuskeskus on pyytänyt asiantuntijalausuntoa B:ltä, joka on antanut sen 3.10.2008. Terveystieteiden tutkimuskeskus on 10.10.2008 antamassaan lausunnossa yhtynyt B:n lausuntoon ja todennut, että kaularangan alueen välilevyn repeämistä ja selkäytimen ontelosairautta ei voida pitää kantelijalle sattuneen liikennevahingon seurauksena.

Vakuutusyhtiö Fennia on esittänyt nämä korkeimman oikeuden pyynnöstä annetut lausunnot hovioikeudessa uusina todisteinaan. Lisäksi lääkäreitä C:n, A:n ja B:n on hovioikeudessa kuultu suullisesti todistajina. Hovioikeus on tuomioissaan 31.8.2009 todennut, että Terveystieteiden tutkimuskeskuksen asiassa antamat lausunnot ovat olleet kanteen hyväksymisen kannalta kielteisiä ja katsonut, että oikeusturvakeskuksen edustama lääketieteellinen asiantuntemus huomioon ottaen kantelijan vaatimusten tueksi olisi esitettävä selvitystä, joka olennaisesti kumoaa oikeusturvakeskuksen lausunnot tai järkyttää niitä sekä riittävällä todennäköisyydellä näyttää syy-yhteyden olemassaolon. Hovioikeus on katsonut saamansa selvityksen perusteella jääneen näyttämättä, että kantelijan oireisto olisi johtunut liikennevahingosta. Hovioikeus on tämän vuoksi hylännyt kantelijan kanteen kokonaisuudessaan ja vapauttanut Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian käräjäoikeuden tuomitsemasta velvollisuudesta suorittaa kantelijalle työkyvyttömyyseläkettä.

Siten käräjäoikeus on LKT B:n ja Valviran lausuntojen perusteella ratkaissut asian kantelijan eduksi ja hovioikeus samansisältöisten lausuntojen perusteella hänen vahingokseen.

RATKAISU

Kantelun tekoaikana voimassa olleen valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n mukaan oikeuskanslerin on tutkittava asia, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menettelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta (Valvira) annetun lain (669/2008) 1 §:n mukaan Valvira on sosiaali- ja terveysministeriön alainen keskusvirasto, joka edistää ohjauksen ja valvonnan keinoin oikeusturvatoimitusten toteutumista ja palvelujen laatua sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä elinympäristön ja väestön terveysriskien hallintaa. Valviran tehtäviin kuuluu myös antaa tuomioistuimille ja muille viranomaisille näiden pyytämiä vakuutuslääketieteellisiä lausuntoja. Lausuntoaan varten Valvira pyytää yleensä lausuntoa pysyviltä asiantuntijajäseniltään.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastosta annetun asetuksen (676/2008) 8 §:n mukaan virasto voi kutsua pysyviksi asiantuntijoiksi enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat viraston tehtävien kannalta merkityksellistä tieteellistä tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua virastolle ja lääninhallituksille (aluehallintovirastoille).

Selostus saadusta selvityksestä

Valviran antaman selvityksen mukaan lausunnon perusteeksi tarvittavan asiantuntija-avun laajuus ja luonne harkitaan tapauskohtaisesti muun muassa tuomioistuimen kysymyksenasettelun (esimerkiksi syy-yhteys, haitta-aste, kipu ja särky, tilapäinen haitta ja arvio työkyvyttömyydestä) perusteella. Kun asiassa on erilaisia aiempia näkemyksiä esimerkiksi lääketieteellisen syy-yhteyden olemassaolosta, tai kun pysyvän asiantuntijan lausunnossa esitetty näkemys eroaa merkittävästi Valviran käsityksestä tai aikaisemmista muutoksenhakuelimien päätöksistä, pyydetään usein toisen samaan alaan perehtyneen asiantuntijan lausuntoa. Asiantuntijoiden kannanotot saattavat erota paljonkin toisistaan ja olla jopa vastakkaisia. Eriäviä asiantuntijapäätöksiä arvioidessaan Valvira tarkastelee muun muassa sitä, millä tavalla näkemys on perusteltu ja onko sitä muodostettaessa otettu huomioon kaikki käytettävissä oleva potilasasiakirjojen tieto. Lääketieteellisesti totena pidettävän asian taustalla tulee olla riittävästi tieteellistä näyttöä ja lääketieteelliseen kokemukseen perustuvaa pohjaa samaan tapaan kuin esimerkiksi valtakunnallisten Käypä Hoito -suositusten laatimisessa. Useamman lääketieteellisen erikoisalan tiedon synteisiä tarvitaan esimerkiksi syy-yhteyden arvioimiseen.

Asian arviointia

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Pykälän 2 momentin mukaan hyvän hallinnon takeet turvataan lailla. Hyvästä hallinnosta säädetään hallintolaissa (434/2003), jota sovelletaan sekä Valviraan että julkista hallintotehtävää suorittavaan pysyvään asiantuntijaan. Hallintolain 2 §:n 1 momentin mukaan kyseisessä laissa säädetään hyvän hallinnon perusteista sekä hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä. Lakiin liittyvän hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp, s. 46) mukaan hallintoasioita ovat kaikki sellaiset viranomaisen toimivaltaan kuuluvat asiat, jotka liittyvät jonkin hallinnollisen ratkaisun tekemiseen. Viranomaisen ratkaisu voi olla myös esimerkiksi lausunnon antaminen. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Lain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Lain 45 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on perusteltava päätöksensä ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Viranomaistoiminnan asianmukaisuuteen kuuluva huolellisuusvelvollisuus on korostunutta tilanteissa, jotka koskevat perusoikeuksia kuten toimeentuloturva.

LKT B

LKT B:tä koskevat lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) säännökset. Lain 15 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön on ammattitoiminnassaan sovellettava yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti sekä tasapuolisesti otettava huomioon ammattitoiminnasta potilaalle koituvat hyödyt ja sen mahdolliset haitat.

B on Valviran pysyvänä asiantuntijana antanut kantelijan asiassa Valviran pyytämät lausunnot 13.12.2006 (käräjäoikeuden pyytämä lausunto) ja 3.10.2008 (korkeimman oikeuden pyytämä lausunto). Lisäksi B on ollut todistajana sekä käräjäoikeudessa että hovioikeudessa ja siellä toistanut lausunnoissaan toteamansa. Yksittäiseltä asiantuntijalta pyydettävän lausunnon tarkoitus on tuoda esiin hänen kyseisen alan erityistuntemukseensa perustuva omakohtainen kantansa asiaan. LKT B:n lausunnossa esitettyjä näkemyksiä ja lääketieteellisiä arvioita ei voida pitää virheellisinä sillä perusteella, että toiset asiantuntijat esittävät asiasta toisenlaisia arvioita ja näkemyksiä. Asiakirjoista ei muutoinkaan ole saatavissa sellaista selvitystä, että LKT B:n antamat lausunnot olisivat lääketieteellisesti virheellisiä tai että hän pysyvän asiantuntijan roolissaan olisi menetellyt asiantuntijatehtävänsä hoitoa koskevien lakien vastaisesti tai muutoin virheellisesti.

Valvira

Valviran antama lausunto on hallintolain tarkoittama viranomaisen ratkaisu, jota koskevat sekä hyvän hallinnon perusteet että hallintolain määräykset muun muassa viranomaisen selvittämistä ja perusteluvollisuudesta. Valviran tehtävänä virallisen lausunnonantajan roolissaan on antaa lausuntoa pyytäneelle tuomioistuimelle mahdollisimman kattava selvitys asiaa koskevista lääketieteellisistä näkemyksistä. Valviran on perusteltava selvitykseen perustuva lausuntonsa hallintolain edellyttämällä tavalla. Tältä osin viitataan apulaisoikeuskanslerin päätökseen 21.9.1999 dnro 93/1/98, jonka mukaan Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (nykyinen Valvira) on silloin, kun sen pysyviltä asiantuntijoiltaan hankkimat asiantuntijalausunnot ovat olleet johtopäätöksiltään ja lopputuloksiltaan toisistaan poikkeavia, mainittava tästä eroavaisuudesta omassa lausunnossaan. Samaten lausunnosta tulisi mainitunlaisessa asiantuntijalausuntojen ristiriitatilanteessa ilmetä, mitkä ovat olleet ne nimenomaiset näkökohdat ja syyt, joiden perusteella oikeusturvakeskus oli yhtynyt toisen asiantuntijansa tulkintalinjaan ja myös se, millä perusteilla se ei voinut yhtyä toisessa asiantuntijalausunnossa esitettyyn kannanottoon.

Valviralla on tapauskohtaista harkintavaltaa arvioidessaan, minkälaisia asiantuntijaselvityksiä se katsoo tarpeelliseksi oman lausuntonsa perusteeksi hankkia. Oikeuskansleri ei voi puuttua tähän viranomaisen harkintavaltaan, ellei sitä ole ylitetty tai käytetty muutoin väärin. Viranomaiselle kuuluvan harkintavallan rajoja on arvioitava muun muassa hallintolain 6 §:n suhteellisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden perusteella. Suhteellisuusperiaate edellyttää sitä, että selvityksen laajuus on oikeassa suhteessa selvittävän asian laatuun ja yhdenvertaisuusperiaate sitä, että samanlaisia asioita selvitetään yhtä tehokkaasti ja kattavasti. Asiakirjojen mukaan käräjäoikeuden ja korkeimman oikeuden tekemiin lausuntopyyntöihin liitetystä asiakirjoista (esimerkiksi haastehakemus ja valituslupahakemus) oli nähtävissä, että asiassa oli aikaisemmin esitetty erittäin runsaasti keskenään eriäviä lääketieteellisiä asiantuntija-arvioita. Valviran lausuntokäytännöstään esittämän perusteella ei liene aivan tavallista, että lääketieteellisesti näinkin ristiriitaisessa tilanteessa Valvira toistuvasti perustaa oman lausuntonsa vain yhden asiantuntijansa lausuntoon.

Apulaisoikeuskanslerille annettua selvitystä varten Valvira on pyytänyt lausunnon myös toiselta asiantuntijaltaan dosentti D:ltä, jonka näkemykset ovat kantelijan asiassa joissain suhteissa eronneet LKT B:n lausunnossa esittämistä. Kantelun tarkoittamassa asiassa on siten sittemmin ilmennyt eriäviä lääketieteellisiä arvioita myös Valviran omien asiantuntijoiden kesken. Valvira on lausunnossaan esittänyt tästä omien asiantuntijoidensa lausuntojen eriävyydestä, että B on traumatologian ja ortopedian erikoislääkäri ja työssään perehtynyt traumaperäisten vammojen diagnosointiin ja hoitamiseen. D taas on perehtynyt pitkäkestoisen kivun hoitoon.

Potilaiden hoidon ja tieteellisen tutkimustyön perusteella syntyvä ammatillinen asiantuntemus antaa lääkärille erikoisalakohtaisen näkökulman lääketieteellisiin ilmiöihin ja diagnostiikan kehitykseen. Valviran näkemyksen mukaan B ei ole kantelijan asiassa kiistänyt hermovaurion olemassaoloa. Hän on arvioinut hermovaurion korjaantuneen ajan myötä ja jättää kivun etiologian avoimeksi puuttuvien objektiivisten tutkimustulosten vuoksi. D ottaa kantaa kantelijan tapauksessa kivun mahdolliseen hermovaurioperäiseen taustaan ajankohtaisen tutkimustiedon valossa. Valviran mukaan sen tehtävänä vakuutuslääketieteellisissä kiista-asioissa on pyrkiä löytämään yhdenmukainen ja oikeudenmukainen konsensus asioissa, joissa puuttuva lääketieteellinen näyttö jättää tulkinnanvaraa. Kyseisessä hermovaurion todentamisessa ei Valviran mukaan ole ensisijaisesti kyse niin sanotusta koulukuntaerosta vaan lääketieteellisen toiminnan ratkaisupakon dikotomian tarpeesta huolimatta sairauksien ja sairausoireiden monisyisistä taustoista. Valvira pyrkii pitämään yhtenäisen linjan kliinisen lääketieteen ja vakuutuslääketieteen arvioita yhteen sovittaessaan ja tehdessään synteessin useamman asiantuntijan lääketieteellisistä arvioista.

Kuten edellä mainitussa apulaisoikeuskanslerin päätöksessä (dnro 93/1/98) on todettu, Valvira on velvollinen lausuntojensa perusteluissa ilmoittamaan, mitkä seikat ja selvitykset ovat olleet annetun lausunnon perusteena. Tämä velvollisuus ei koske vain kyseisen päätöksen mukaista lausuntojen ristiriitatilannetta, vaan Valviran lausuntoja yleisesti. Viranomaisen lausuntojen perustelujen ja johtopäätösten avoimuudella on keskeinen merkitys oikeusturvan kannalta. Edellä mainitun hallituksen esityksen (s.103) mukaan perustelujen täsmällisyydellä ja selkeydellä on merkitystä myös viranomaistoimintaa kohtaan tunnetun yleisen luottamuksen kannalta. Riittävät perustelut tarkoittavat riittävän tiedon antamista lausunnon vastaanottajalle siitä, millä seikoilla on ollut vaikutusta ratkaisun muodostumiseen. Kantelun tarkoittamissa lausunnoissaan Valvira on lähinnä vain toistanut asiantuntijansa LKT B:n kantelijan asiassa lausuman selvittämättä sitä, millä perusteella Valvira on pitänyt perusteltuna yhtyä B:n kannanottoihin.

Valvira on selvityksessään esittänyt, että useampien asiantuntijoiden lausuntoa pyydetään muun muassa silloin, kun pysyvän asiantuntijan näkemys eroaa merkittävästi Valviran käsityksestä. Asiassa on kuitenkin jäänyt selvittämättä, missä menettelyssä ja missä vaiheessa lausuntoprosessia ”Valviran käsitys” muodostuu, miten se konkreettisesti ilmenee ja mikä vaikutus sillä on lausuntomenettelyyn. Kun otetaan huomioon käräjäoikeuden ja korkeimman oikeuden asiassa aikaisemmin saama runsas ja ristiriitainen, pääasiassa kahta tulkintalinjaa edustava lääketieteellinen informaatio, olisi perusteluiden riittävyys ja avoimuus edellyttänyt kantelijan asiassa nähdäkseni selostusta myös muun muassa siitä, millä perusteilla Valvira oli päätenyt edustamaansa tulkintalinjaan ja millä perusteilla se ei voinut yhtyä asiassa aikaisemmin esitettyihin, toista kantaa edustaviin lausuntoihin.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPITEET

Oikeus vakuutuskorvauksiin ja eläke-etuuksiin ratkaistaan tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa, jotka siten joutuvat viimesijaisesti päättämään siitä, mitä lääketieteellistä näkemystä on kussakin asiassa pidettävä oikeana. Asiantuntijalausunnot muodostavat olennaisen pohjan tälle päätöksenteolle. Lausuntojen perustelujen ja johtopäätösten avoimuus muodostaa myös pohjan niiden pätevyiden jälkikäteiselle kontrollille, esimerkiksi laillisuusvalvonnassa.

Valviran asema virallisena lausuntojen antajana tuo sen näkemyksille erityisen painoarvon ja siten myös erityisen velvollisuuden huolehtia lausuntojensa riittävästä kattavuudesta ja perustelemisesta. Vaikka voidaan asettaa kysymys siitä, ovatko Valviran kantelun tarkoittamille tuomioistuimille antamat, yhteen asiantuntijalausuntoon perustuvat selvitykset täysimääräisesti

kattaneet asiasta lääketieteellisesti lausuttavissa olevat seikat, minulla ei kuitenkaan ole aihetta katsoa, että Valvira olisi lausuntonsa perusteeksi hankkimansa selvityksen laajuutta harkitessaan ylittänyt harkintavaltansa niin, että minulla olisi aihetta puuttua asiaan.

Lausunnon perustelujen osalta haluan edellä selostetun ratkaisun (93/1/98) tavoin kiinnittää Valviran huomiota hallintolain 45 §:n 1 momentin ja sen taustalla olevan perustuslain 21 §:n edellyttämään lausuntojen riittävään perustelemiseen.

Minulla ei kantelun perusteella ole aihetta muihin toimenpiteisiin.

Palautan päätöksen ohessa kantelijan kirjoituksen liitteet.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Outi Kauppila